

Σχετικά με το θέμα του μνημονίου συνεργασίας μεταξύ του Δήμου Κω και του ΚΙΣΕ για την αξιοποίηση της πρώην Συναγωγής της Κω, ο γενικός γραμματέας του ΚΙΣΕ κ. Βίκτωρ Ελιέζερ έδωσε συνέντευξη στις 22.3.2022 στην δημοσιογράφο Σάντυ Λαδικού στην εκπομπή «Όλα στον Αέρα» του Ρ/Σ "Ράδιο Πρώτο 91.5".

Ακούστε [ΕΔΩ](#) ολόκληρη τη συνέντευξη του γεν. γραμματέα του ΚΙΣΕ και διαβάστε παρακάτω τα κύρια σημεία της σε άρθρο που δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα του Ρ/Σ για το θέμα αυτό.

«Αντιδράσεις και ένταση σημειώθηκε στην συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου Κω την Δευτέρα 22 Μαρτίου 2022 με αφορμή την ενημέρωση του σώματος για την σύναψη μνημονίου συνεργασίας μεταξύ του Δήμου Κω και του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος (Κ.Ι.Σ.Ε.) για την αξιοποίηση του κτιριακού συγκροτήματος της πρώην εβραϊκής συναγωγής.

Μάλιστα συνέχεια δόθηκε το πρωί της Τρίτης καθώς μίλησαν στο Ράδιο Πρώτο 91.5 και Βήμα της Κω ο γενικός γραμματέας του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου κ. Βίκτωρ Ελιέζερ, η αντιδήμαρχος κα Σέβη Βλάχου, καθώς και η κα Βάσω Πη, δημοτική σύμβουλος της Δύναμης Αλλαγής.

Δήμαρχος: Το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο ζήτησε να αγοράσει πίσω την πρώην συναγωγή

Ο δήμαρχος Κω κ. Θεοδόσης Νικηταράς ανέφερε ότι του έγινε πρόταση επαναγοράς από το ΚΙΣ κάτι που δεν αποδέχτηκε ο δήμος Κω και έτσι προέκυψε η πρόταση συνεργασίας με

συγκεκριμένους όρους.

Γ. Κυρίτσης: Διαχρονική αδιαφορία για εκδηλώσεις – Προσβολή για την Κω το μνημόνιο

Ο επικεφαλής της Δύναμης Αλλαγής κ. Γιώργος Κυρίτσης στην τοποθέτησή του αναφέρθηκε στην πρόταση αγοράς που δέχτηκε και ο ίδιος και μάλιστα στάθηκε και σε τηλεφώνημα που έλαβε εκ παραδρομής, ενώ δεν ήταν δήμαρχος, για το θέμα ενώ δεν αποκάλυψε το περιεχόμενο της συζήτησης, προκαλώντας την αντίδραση του δημάρχου.

Ο κ. Κυρίτσης επιδεικνύοντας το συμβόλαιο του 1986 είπε ότι πουθενά δεν απαγορεύεται η χρήση της συναγωγής ως θρησκευτικού χώρου ή μουσειακού. Στάθηκε στην πρόσφατη ανακαίνιση που έγινε και διερωτήθηκε για ποιο λόγο ο Δήμος Κω θέλει να βάλει συνδιαχειριστή στην περιουσία του.

«Όλα αυτά τα χρόνια ποιος ζήτησε να κάνει εκδηλώσεις; Κανείς. Είναι προσβολή για τους πολίτες αυτό που πάτε να κάνετε και για όλες τις δημοτικές αρχές και τις εκδηλώσεις που έχουν γίνει. Λέμε όχι είναι ντροπή για την τοπική αυτοδιοίκηση αυτό που πάτε να κάνετε».

Ι. Ρούφα: Όχι στην συνιδιοκτησία με αυτούς που πούλησαν την πρώην συναγωγή

Η κα Ιωάννα Ρούφα επικεφαλής του Όραμα και Δράση είπε μεταξύ άλλων ότι είναι ύβρης αυτή η ενέργεια ενώ συμφώνησε με τον τέως δήμαρχο κ. Κώστα Καΐσερλη. «Αγοράσαμε το κτίριο και πράξαμε το χρέος μας απέναντι στους Εβραίους. Θα κάνουμε συνιδιοκτήτες αυτούς που μας το πούλησαν και ανήκει τώρα στον δήμο Κω; Ποιος απαγορεύει να μπει εισιτήριο. Ψαχτείτε μεταξύ σας ποιος δημιουργεί σοβαρά προβλήματα. Αγανακτώ μόνο που το φέρατε για ενημέρωση».

Η κα. Ρούφα μάλιστα τόνισε ότι η επιτροπή ποιότητα ζωής του Δήμου Κω έχει μόνο γνωμοδοτικό χαρακτήρα ενώ το θέμα ήρθε στο δημοτικό συμβούλιο για ενημέρωση όχι προς ψήφιση.

Β. Πη: Κάποιοι άλλαξαν ρότα για την οικονομική συμφωνία με ΚΙΣ μέσα σε 48 ώρες – Η πρώτη συναγωγή ανακαινίστηκε το 2021

Στις δηλώσεις της η κα Βάσω Πη έκανε λόγο για αναπάντητα ερωτήματα καθώς η πρόσκληση ανέγραφε ενημέρωση και όχι ψήφιση του θέματος. «Αναπάντητο είναι το ερώτημα για το ποιο λόγο χρειάζεται ένα μνημόνιο συνεργασίας όταν εδώ και 30 χρόνια το συμβόλαιο προβλέπει ότι μπορεί να λειτουργήσει ως θρησκευτικός χώρος, εκθεσιακός και μουσειακός χώρος. Ποτέ κατά την διάρκεια της θητείας μας ως πρόεδρος της αστικής εταιρείας Ιπποκράτης δεν μου κατατέθηκε αίτημα για εκδήλωση ή θρησκευτική τελετή. Ζητήθηκε από το ΚΙΣ η αγορά του τόσο από τον κ. Κυρίτση, όσο και από τον κ. Νικηταρά, όπου ο τελευταίος μπήκε σε διαπραγμάτευση για συνδιαχείριση. Δεν υπάρχει λογική σε αυτό».

Η κα Πη ρωτήθηκε και για την στάση συμπολιτών μας απόγονων εβραίων και ανθρώπων που καταγράφουν και ασχολούνται με την ιστορία της εβραϊκής κοινότητας στην Κω, οι οποίοι μέχρι πρότινος εξέφραζαν την αντίθεση τους στην σύναψη συνεργασίας με οικονομικούς όρους.

«Με πάθος υπερασπιζονταν την θέση τους και την εξέφραζαν. Δεν ξέρω πως άλλαξαν ρότα μέσα σε 48 ώρες, αλλά είναι σεβαστή η άποψή τους».

Επίσης η κα Πη στάθηκε στην ανακαίνιση που έγινε στην πρώτη συναγωγή το 2021 την οποία χαρακτήρισε γενναία, καθώς έγιναν παρεμβάσεις τόσο στο κτίριο όσο και στον εξοπλισμό.

Δεν έχει νομιμότητα η υπογραφή της συνεργασίας

Η κα Πη ανέφερε ότι δεν μπορεί να υπογραφεί το μνημόνιο συνεργασίας. «Πρακτικά δεν θα έχει νομιμότητα και δεν θα μπορεί να εφαρμοστεί. Θα έχει την ίδια τύχη με το μνημόνιο συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας».

Β. Ελιέζερ γ.γ. ΚΙΣΕ: Αξιοποίηση της πρώην συναγωγής Κω για θρησκευτικές και μουσειακές δράσεις

Ο γενικός γραμματέας του ΚΙΣΕ Βίκτωρ Ελιέζερ μίλησε αποκλειστικά στο Ράδιο Πρώτο 91.5 και Βήμα της Κω για το ιστορικό της υπόθεσης, τους όρους της συμφωνίας και τους λόγους που θέλουν οι εβραίοι της Ελλάδος να αναδειχθεί η συναγωγή της Κω.

Ο κ. Ελιέζερ ξεκίνησε δίνοντας στοιχεία γύρω από το ΚΙΣ. «Το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο της Ελλάδος είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου εκπροσωπεί τους Έλληνες Εβραίους και υπάγεται στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων».

Υπενθύμισε ότι 2.500 εβραίοι της Κω και της Ρόδου εκτοπίστηκαν στο Άουσβιτς με ενδιάμεσο σταθμό το Χαϊδάρι, ενώ μόλις ένας γύρισε στην Κω. «Οι εβραίοι ήταν ένα ζωντανό κύτταρο των πόλεων. Αυτό που μένει να υπενθυμίζει την παρουσία τους είναι τα νεκροταφεία και οι συναγωγές».

Το 1986 πουλήθηκε η Συναγωγή στον Δήμο Κω – Το 2018 κατατέθηκε πρόταση επαναγοράς.

Ο γενικός γραμματέας έδωσε το ιστορικό της υπόθεσης πώλησης της συναγωγής στον Δήμο Κω. «Το 1986 αποφασίστηκε να μεταβιβαστεί στον Δήμο Κω διότι το 99% της εβραϊκής κοινότητας της Κω σκοτώθηκε στο Άουσβιτς. Μόλις ένας άνθρωπος επέστρεψε. Όλα αυτά τα χρόνια συντηρήθηκε από τον Δήμο Κω και την αστική εταιρεία. Άλλαξε ο καιρός. Όπως κάναμε και σε άλλες περιοχές που υπήρχαν συναγωγές όπως στα Χανιά, είπαμε να αξιοποιήσουμε τον χώρο της Κω ως λατρευτικό και χώρο μεταλαμπάδευσης της ιστορίας. Δεν έχουμε καμία άλλη πρόθεση».

Ο κ. Ελιέζερ επιβεβαίωσε ότι το 2018 κατατέθηκε από το ΚΙΣΕ πρόταση αγοράς στον δήμο Κω, αλλά δεν προχώρησε διότι δεν μπόρεσαν οι δύο πλευρές να συνεργαστούν. «Είναι σεβαστό που δεν συμφώνησε η τοπική κοινωνία για την αγορά. Δεν είμαστε κερδοσκοπικό σωματείο. Θέλουμε να χρηματοδοτήσουμε ώστε να διαμορφώσουμε τον χώρο για να είναι λειτουργικός. Συζητάμε όχι μόνο την οικονομική αξιοποίηση αλλά την και την ανάδειξη. Να έχουν οι τουρίστες την δυνατότητα να γιορτάσουν. Να γίνει το σημείο μεταλαμπάδευσης της γνώσης για να γνωρίζει ο κόσμος ότι υπήρχε εκεί το κέντρο των εβραίων, η συναγωγή».

Τα έσοδα θα δίνονται μόνο στον Δήμο Κω – Πρωτοποριακό εγχείρημα η συνεργασία.

Σε ερώτηση για τους όρους και το όφελος το ΚΙΣΕ που θα χρηματοδοτήσει με 150.000 την ανάδειξη ο γενικός γραμματέας έκανε λόγο για ένα συμβόλαιο με όρους που είναι σαφές.

«Τα έσοδα θα δίνονται μόνο στον Δήμο Κω. Είναι σαφή στην πρόταση συνεργασίας». Στους όρους που δόθηκαν στην δημοσιότητα αναφέρεται στον αριθμό 7: Είναι δυνατή η θέσπιση εισιτηρίου εισόδου επισκεπτών της συναγωγής, με ευθύνη του Δήμου Κω, ο οποίος θα έχει και τη διαχείριση των εσόδων, ως συμβολή στην κάλυψη των δαπανών διατήρησης και λειτουργίας της συναγωγής.

Ο κ. Βίκτωρ Ελιέζερ στάθηκε και στην πρωτοπορία του εγχειρήματος καθώς ο Δήμος Κω θα είναι ο πρώτος σε όλη την Ελλάδα που θα υπογράψει ένα σύμφωνο συνεργασίας με το ΚΙΣΕ για ένα κτίριο που είναι περιουσιακό στοιχείο του Δήμου και όχι του Συμβουλίου. «Θα συμβεί για πρώτη φορά».

Όπως εξήγησε, το θέμα για τους Έλληνες εβραίους δεν έχει μόνο οικονομική διάσταση αλλά και πνευματική. «Αισθανόμαστε περήφανοι που στα Χανιά σε εκδηλώσεις μνήμης παραβρίσκονται ιερείς από άλλα θρησκευόμενα. Καλύτερα τώρα μία συνεργασία παρά ποτέ. Το ενδιαφέρον ευδοκίμησε τώρα διότι βρήκαμε κοινό τόπο συνεργασίας και προχωράμε».

Δεν υπάρχουν σχέδια ανακατάληψης της Συναγωγής.

Ερωτώμενος για τις αντιδράσεις των δημοτικών παρατάξεων είπε: «Δεν μπαίνω σε πολιτικές αντιπαραθέσεις. Είναι θέμα της τοπικής κοινωνίας. Μόνο οφέλη μπορούν να προκύψουν. Όσοι νομίζουν ότι υπάρχουν σχέδια ανακατάληψης, της συναγωγής ή τερτίπια, να γνωρίζουν ότι δεν είναι στις προθέσεις μας».

Τέλος ερωτώμενος για τις μελλοντικές δράσεις που έχουν προγραμματιστεί είπε ότι αναμένει το ΚΙΣΕ την υπογραφή του μνημονίου για την συνεργασία με τον δήμο. «Θα

προχωρήσουμε σε από κοινού διοργάνωση εκδηλώσεων και θα γίνει διεθνώς γνωστό ότι στην Κω θα υπάρχει η δυνατότητα διεξαγωγής θρησκευτικών τελετών στο πλαίσιο της συνεργασίας».

Σ. Βλάχου: Σκοπός η ανάδειξη της πολυπολιτισμικής Κω

Η αντιδήμαρχος κα Σέβη Βλάχου για το θέμα έκανε μία περιγραφή του πως προέκυψε η προοπτική συνεργασίας μετά την πρόταση του Αλέξανδρου Μενασέ για ανάδειξη του χώρου. «Πρόκειται για μία συνεργασία που θα αναδείξει την πολυπολιτισμική Κω και τη ειρηνικής συνύπαρξης των λαών».

Χαρακτήρισε ως αδιαμφισβήτητο και αδιαπραγμάτευτο το ιδιοκτησιακό καθεστώς της πρώην συναγωγής, ενώ ανέφερε ότι οι όροι έρχονται να πολλαπλασιάσουν του χώρου.

Το σύμφωνο συνεργασίας προβλέπει:

1. Αναγραφή του ονόματος «ΚΑΛ ΣΑΛΟΜ» (Συναγωγή της Ειρήνης) σε τρεις γλώσσες (ελληνικά, αγγλικά, εβραϊκά), που έφερε η συναγωγή προ του εκτοπισμού και της εξόντωσης της Εβραϊκής Κοινότητας του νησιού της Κω.

2. Ανακαίνιση του εσωτερικού της συναγωγής στην Κω, ώστε να αποκτήσει το ύψος και τη λειτουργικότητα συναγωγής, αλλά και να αποτελέσει μνημείο που θα εμπνέει το σεβασμό και την ιστορικότητα συναγωγής της περιόδου του 1930-1940. Το έργο, έως ενδεικτικού προϋπολογισμού 150.000 ευρώ, θα χρηματοδοτηθεί από το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Ελλάδος.

3. Λειτουργία του ως Μουσείου, εντός του κτηριακού συγκροτήματος της συναγωγής.

ΠΗΓΗ: [ΡΑΔΙΟ ΠΡΩΤΟ 91.5, 22.3.2022](#)